

Acharya in Samkhyayoga

SVDV

Set No. 1

Question Booklet No.

16P/270/8

(To be filled up by the candidate by blue/black ball-point pen)

Roll No.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Roll No. (Write the digits in words) Code No (294)

Serial No. of OMR Answer Sheet

Day and Date (2016) (Signature of Invigilator)

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

(Use only *blue/black ball-point pen* in the space above and on both sides of the **Answer Sheet**)

1. Within 10 minutes of the issue of the Question Booklet, check the Question Booklet to ensure that it contains all the pages in correct sequence and that no page/question is missing. In case of faulty Question Booklet bring it to the notice of the Superintendent/Invigilators immediately to obtain a fresh Question Booklet.
2. Do not bring any loose paper, written or blank, inside the Examination Hall *except the Admit Card without its envelope*.
3. *A separate Answer Sheet is given. It should not be folded or mutilated. A second Answer Sheet shall not be provided. Only the Answer Sheet will be evaluated.*
4. Write your Roll Number and Serial Number of the Answer Sheet by pen in the space provided above.
5. *On the front page of the Answer Sheet, write by pen your Roll Number in the space provided at the top and by darkening the circles at the bottom. Also, wherever applicable, write the Question Booklet Number and the Set Number in appropriate places.*
6. *No overwriting is allowed in the entries of Roll No., Question Booklet no. and Set no. (if any) on OMR sheet and Roll No. and OMR sheet no. on the Question Booklet.*
7. *Any change in the aforesaid entries is to be verified by the invigilator, otherwise it will be taken as unfair means.*
8. *Each question in this Booklet is followed by four alternative answers. For each question, you are to record the correct option on the Answer Sheet by darkening the appropriate circle in the corresponding row of the Answer Sheet, by pen as mentioned in the guidelines given on the first page of the Answer Sheet.*
9. For each question, darken only one circle on the Answer Sheet. If you darken more than one circle or darken a circle partially, the answer will be treated as incorrect.
10. *Note that the answer once filled in ink cannot be changed. If you do not wish to attempt a question, leave all the circles in the corresponding row blank (such question will be awarded zero marks).*
11. For rough work, use the inner back page of the title cover and the blank page at the end of this Booklet.
12. Deposit only **OMR Answer Sheet** at the end of the Test.
13. You are not permitted to leave the Examination Hall until the end of the Test.
14. If a candidate attempts to use any form of unfair means, he/she shall be liable to such punishment as the University may determine and impose on him/her.

Total No. of Printed Pages : 20

[उपर्युक्त निर्देश हिन्दी में अन्तिम आवरण पृष्ठ पर दिये गए हैं।]

68

16P/270/8

ROUGH WORK
रफ़ कार्य

2

16P/270/8

No. of Questions : 150

प्रश्नों की संख्या : 150

Time : 2 Hours

Full Marks : 450

समय : 2 घण्टे

पूर्णाङ्क : 450

Note : (1) Attempt as many questions as you can. Each question carries **3 (Three)** marks. **One mark will be deducted for each incorrect answer. Zero** mark will be awarded for each unattempted question.

अधिकाधिक प्रश्नों को हल करने का प्रयत्न करें। प्रत्येक प्रश्न **3** (तीन) अंकों का है। प्रत्येक गलत उत्तर के लिए एक अंक काटा जायेगा। प्रत्येक अनुत्तरित प्रश्न का प्राप्तांक शून्य होगा।

(2) If more than one alternative answers seem to be approximate to the correct answer, choose the closest one.

यदि एकाधिक वैकल्पिक उत्तर सही उत्तर के निकट प्रतीत हों, तो निकटतम सही उत्तर दें।

01. ईश्वरकृष्णस्य कृतिरस्ति —

(1) सांख्यसूत्रम्	(2) सांख्यभाष्यम्
(3) सांख्यवृत्तिः	(4) सांख्यकारिका

02. दुःखम् :

(1) द्विविधम्	(2) त्रिविधम्
(3) चतुर्विधम्	(4) पञ्चविधम्

03. दुःखापाघातकः प्रकृष्टोपायः —

(1) दृष्टः	(2) अदृष्टः	(3) दृष्टादृष्टः	(4) विवेकः

16P/270/8

04. आनुश्रविकोपायः —

- (1) लौकिकः (2) वैदिकः (3) कायिकः (4) मानसः

05. अविशुद्धिक्षयातिशययुक्तः —

- (1) दृष्टः (2) अदृष्टः (3) आनुश्रविकः (4) विवेकः

06. मूलप्रकृतिः —

- (1) विकृतिः (2) अविकृतिः
(3) विकृत्यविकृतिः (4) न विकृत्यविकृतिः

07. विकाराः —

- (1) त्रयोदश (2) चतुर्दश (3) पञ्चदश (4) षोडश

08. प्रकृतिविकृतयः—

- (1) पञ्च (2) षट् (3) सप्त (4) अष्टौ

09. पुरुषः —

- (1) प्रकृतिः (2) विकृतिः
(3) प्रकृतिविकृतिः (4) न प्रकृतिर्नविकृतिः

10. प्रमाणम् —

- (1) द्विविधम् (2) त्रिविधम् (3) चतुर्विधम् (4) पञ्चविधम्

11. दृष्टं प्रमाणम् :

- (1) प्रत्यक्षम् (2) अनुमानम् (3) उपमानम् (4) शब्दः

12. आप्तवचनम् —

- (1) प्रत्यक्षम् (2) अनुमानम् (3) उपमानम् (4) शब्दः

13. प्रमेयसिद्धिः —

- (1) प्रमाणात् (2) प्रमेयात् (3) प्रत्यक्षात् (4) अनुमानात्

14. प्रतिविषयाध्यवसायः —
 (1) प्रत्यक्षम् (2) अनुमानम् (3) अर्थापत्तिः (4) शब्दः
15. अनुमानम् —
 (1) एकविधम् (2) द्विविधम् (3) त्रिविधम् (4) चतुर्विधम्
16. लिङ्गलिङ्गपूर्वकम् —
 (1) प्रत्यक्षम् (2) अनुमानम् (3) प्रमाणम् (4) परिमाणम्
17. आप्तश्रुतिः —
 (1) प्रत्यक्षम् (2) अनुमानम् (3) अर्थापत्तिः (4) शब्दः
18. वियति उत्पतन् पतत्री सन्नपि न दृश्यते —
 (1) अतिदूरात् (2) अतिसामीप्यात्
 (3) समानाभिहारात् (4) अभिभवात्
19. लोचनस्थमञ्जनं न पश्यति —
 (1) अतिदूरात् (2) अतिसामीप्यात्
 (3) समानाभिहारात् (4) अभिभवात्
20. इन्द्रियसन्निकृष्टं परमाण्वादि प्रणिहितमना अपि न पश्यति —
 (1) इन्द्रियघातात् (2) मनोऽनवस्थानात्
 (3) व्यवधानात् (4) सौक्ष्म्यात्
21. प्रधानपुरुषयोरनुपलब्धिः —
 (1) इन्द्रियघातात् (2) अभिभवात्
 (3) सौक्ष्म्यात् (4) समानाभिहारात्
22. सांख्यानां मते —
 (1) सतः असज्जायते (2) सतः सज्जायते
 (3) असतः सज्जायते (4) असतः असज्जायते

16P/270/8

23. असदकरणात् कार्यम् —
(1) सत् (2) असत् (3) सदसत् (4) न सदसत्
24. व्यक्तम् —
(1) हेतुमत् (2) अहेतुमत् (3) हेत्वहेतुमत् (4) न हेत्वहेतुमत्
25. व्यक्तम् —
(1) स्वतन्त्रम् (2) परतन्त्रम् (3) उभयम् (4) अनुभयम्
26. अव्यक्तम् —
(1) लिङ्गम् (2) सावयवम् (3) सक्रियम् (4) निष्क्रियम्
27. अव्यापि —
(1) व्यक्तम् (2) अव्यक्तम् (3) पुण्यम् (4) पापम्
28. व्यक्तं तथा प्रधानम् —
(1) हेतुमत् (2) अहेतुमत् (3) त्रिगुणम् (4) अत्रिगुणम्
29. व्यक्तं तथा प्रधानम् —
(1) अनित्यम् (2) नित्यम् (3) अप्रसवधर्मि (4) प्रसवधर्मि
30. प्रीत्यप्रीतिविषादात्मकाः —
(1) पुरुषाः (2) गुणाः (3) अभावाः (4) विशेषाः
31. प्रकाशप्रवृत्तिनियमार्थाः—
(1) देहाः (2) वृत्तयः (3) पुरुषाः (4) गुणाः
32. मिथुनवृत्तयः—
(1) गुणाः (2) पदार्थाः (3) पुरुषा (4) स्त्रियः

33. लघु –
 (1) सत्त्वम् (2) रजः (3) तमः (4) प्रधानम्
34. प्रकाशकम् –
 (1) अव्यक्तम् (2) व्यक्तम् (3) सत्त्वम् (4) रजः
35. उपष्टम्भकम् –
 (1) सत्त्वम् (2) रजः (3) तमः (4) अव्यक्तम्
36. चलम् –
 (1) अव्यक्तम् (2) व्यक्तम् (3) सत्त्वम् (4) रजः
37. गुरु –
 (1) सत्त्वम् (2) रजः (3) तमः (4) अव्यक्तम्
38. वरणकम् –
 (1) सामान्यम् (2) सत्त्वम् (3) रजः (4) तमः
39. अविवेकित्वम् –
 (1) स्त्रियाः (2) पुरुषस्य (3) प्रकृतेः (4) प्रत्ययस्य
40. अव्यक्तम् –
 (1) प्रकृतिः (2) पुरुषः (3) बुद्धिः (4) तन्मात्राणि
41. भेदानां परिमाणात्कारणमस्ति –
 (1) व्यक्तम् (2) अव्यक्तम् (3) पुरुषः (4) बुद्धिः
42. समन्वयात्कारणमस्ति :
 (1) व्यक्तम् (2) अव्यक्तम् (3) पुरुषः (4) महत्

16P/270/8

43. संघातपरार्थत्वादस्ति —

- (1) व्यक्तम् (2) अव्यक्तम् (3) पुरुषः (4) महान्

44. कैवल्यार्थं प्रवृत्तेः अस्ति —

- (1) प्रकृतिः (2) पुरुषः (3) बुद्धिः (4) अहङ्कारः

45. भोक्तृत्वम् —

- (1) प्रकृतेः (2) पुरुषस्य (3) बुद्धेः (4) अहङ्कारस्य

46. त्रिगुणात्मकानामधिष्ठीयमानत्वम् —

- (1) प्रकृतेः (2) पुरुषस्य (3) बुद्धेः (4) अहङ्कारस्य

47. पुरुषबहुत्वं सिद्धम् —

- (1) जननप्रतिनियमात् (2) संघातपरार्थत्वात्
(3) अधिष्ठानात् (4) भोक्तृभावात्

48. पुरुषबहुत्वं सिद्धम् —

- (1) भोक्तृभावात् (2) कैवल्यार्थं प्रवृत्तेः
(3) परिमाणात् (4) त्रैगुण्यविपर्ययात्

49. माध्यस्थ्यम् —

- (1) प्रकृतेः (2) महतः (3) अहङ्कारस्य (4) पुरुषस्य

50. साक्षित्वम् —

- (1) प्रकृतेः (2) पुरुषस्य (3) मनसः (4) बुद्धेः

51. कस्य संयोगात् अचेतनं चेतनावद् भवति —

- (1) पुरुषस्य (2) प्रधानस्य
(3) अहङ्कारस्य (4) षोडशकगणस्य

52. उदासीनः कः कर्तेव भवति —
 (1) पुरुषः (2) प्रधानः (3) अहङ्कारः (4) षोडशकगणः
53. प्रकृतेः साक्षात्कस्य उत्पत्तिः —
 (1) षोडशकगणस्य (2) महाभूतगणस्य (3) महतः (4) अहङ्कारस्य
54. महतः साक्षात्कस्य उत्पत्तिः —
 (1) प्रधानस्य (2) महाभूतगणस्य
 (3) अहङ्कारस्य (4) षोडशकगणस्य
55. अध्यवसायः —
 (1) ज्ञानम् (2) विरागः (3) ऐश्वर्यम् (4) बुद्धिः
56. ऐश्वर्यम् —
 (1) सात्त्विकम् (2) राजसम् (3) तामसम् (4) विपर्यस्तम्
57. अभिमानः —
 (1) विरागः (2) महान् (3) अहङ्कारः (4) पुरुषः
58. कस्मात् द्विविधः सर्गः प्रवर्तते ?
 (1) विरागात् (2) महतः (3) अहङ्कारात् (4) पुरुषात्
59. सात्त्विकः एकादशकः कस्मात्प्रवर्तते ?
 (1) भूताद्यहङ्कारात् (2) तामसाहङ्कारात् (3) वैकृताहङ्कारात् (4) पुरुषात्
60. तन्मात्रगणः कस्मात्प्रवर्तते ?
 (1) पुरुषात् (2) वैकृताहङ्कारात्
 (3) तैजसाहङ्कारात् (4) तामसाहङ्कारात्
61. एकादशको गणः तन्मात्रगणश्च कस्मात्प्रवर्तते :
 (1) तैजसाहङ्कारात् (2) वैकृताहङ्कारात्
 (3) भूताद्यहङ्कारात् (4) तामसाहङ्कारात्

16P/270/8

62. बुद्धिन्द्रियाणि —

- (1) सात्त्विकानि (2) राजसानि (3) तामसानि (4) गुणातीतानि

63. कर्मेन्द्रियाणि —

- (1) गुणातीतानि (2) तामसानि (3) राजसानि (4) सात्त्विकानि

64. मनः —

- (1) कर्मेन्द्रियम् (2) बुद्धिन्द्रियम्
(3) उभयात्मकम् (4) अनुभयात्मकम्

65. वायवः —

- (1) त्रयः (2) चत्वारः (3) पञ्च (4) षट्

66. करणम् —

- (1) दशविधम् (2) एकादशविधम्
(3) द्वादशविधम् (4) त्रयोदशविधम्

67. आहार्यं धार्यं प्रकाश्यञ्च प्रत्येकं कतिधा —

- (1) दशधा (2) एकादशधा (3) द्वादशधा (4) त्रयोदशधा

68. अन्तःकरणम् —

- (1) द्विविधम् (2) त्रिविधम् (3) चतुर्विधम् (4) पञ्चविधम्

69. बाह्यं करणम् —

- (1) पञ्चधा (2) सप्तधा (3) दशधा (4) एकादशधा

70. सान्तःकरणा सर्वं विषयमवगाहते —

- (1) प्रकृतिः (2) बुद्धिः (3) चेतना (4) व्याप्तिः

71. पुरुषस्योपभोगं साधयति —
 (1) प्रकृतिः (2) बुद्धिः (3) चेतना (4) वासना
72. शान्तत्वं घोरत्वं मूढत्वञ्च —
 (1) इन्द्रियेषु (2) मनसि (3) तन्मात्रेषु (4) भूतेषु
73. कस्माद्धन्धः इष्यते —
 (1) अधर्मात् (2) अविरागात् (3) अज्ञानात् (4) अनैश्वर्यात्
74. अपवर्गः
 (1) धर्मात् (2) विरागात् (3) ज्ञानात् (4) ऐश्वर्यात्
75. प्रकृतिलयः —
 (1) धर्मात् (2) विरागात् (3) ज्ञानात् (4) ऐश्वर्यात्
76. चित्तवृत्तयः—
 (1) तिस्रः (2) चतस्रः (3) पञ्च (4) षट्
77. सर्वाः अपि चित्तवृत्तयः—
 (1) द्विविधाः (2) त्रिविधाः (3) चतुर्विधाः (4) षड्विधाः
78. योगशास्त्रे प्रमाणानि —
 (1) त्रीणि (2) चत्वारि (3) पञ्च (4) षट्
79. विपर्ययः —
 (1) यथार्थज्ञानम् (2) मिथ्याज्ञानम् (3) संशयः (4) निश्चयः
80. शब्दज्ञानानुपाती वस्तुशून्यः —
 (1) निश्चयः (2) संशयः (3) विपर्ययः (4) विकल्पः

16P/270/8

81. अभावप्रत्ययालम्बना वृत्तिः—
(1) सुषुप्तिः (2) तन्द्रा (3) निद्रा (4) जागृतिः
82. अनुभूतविषयासम्प्रमोषः —
(1) अनुभूतिः (2) स्मृतिः (3) जागृतिः (4) सुषुप्तिः
83. अभ्यासवैराग्याभ्यां कस्य निरोधः ?
(1) चित्तस्य (2) क्लेशानाम् (3) वृत्तीनाम् (4) इन्द्रियाणाम्
84. चित्तनदी —
(1) ऊर्ध्ववाहिनी (2) अधोवाहिनी (3) सर्वतोवाहिनी (4) उभयतोवाहिनी
85. वैराग्येण विषयस्रोतः —
(1) दृढीक्रियते (2) खिलीक्रियते (3) उद्घाटयते (4) पिधीयते
86. विवेकदर्शनाभ्यासेन विवेकस्रोतः —
(1) दृढीक्रियते (2) खिलीक्रियते (3) उद्घाटयते (4) पिधीयते
87. तत्र स्थितौ यत्नः —
(1) विरागः (2) असम्प्रमोषः (3) अभ्यासः (4) निरोधः
88. कः खलु दीर्घकालनैरन्तर्यसत्कारासेवितो दृढभूमिः ?
(1) अभ्यासः (2) असम्प्रमोषः (3) विरागः (4) निरोधः
89. विषयवितृष्णस्य वशीकारसंज्ञा —
(1) वृत्तिः (2) वैतृष्ण्यम् (3) अभ्यासः (4) वैराग्यम्
90. कैवल्यं कस्य नान्तरीयकम् ?
(1) दृष्टस्य (2) वैराग्यस्य (3) वैतृष्णस्य (4) अभ्यासस्य

91. ज्ञानस्य परा काष्ठा –
 (1) वृत्तिः (2) वैतृष्ण्यम् (3) अभ्यासः (4) वैराग्यम्
92. चित्तस्यालम्बने स्थूलः आभोगः –
 (1) अस्मिता (2) आनन्दः (3) विचारः (4) वितर्कः
93. चित्तस्यालम्बने सूक्ष्मः आभोगः –
 (1) अस्मिता (2) आनन्दः (3) विचारः (4) वितर्कः
94. वितर्कविचतुष्टयानुगतः समाधिः –
 (1) अस्मितामात्रः (2) सानन्दः (3) सविचारः (4) सवितर्कः
95. वितर्कविकलः समाधिः –
 (1) अस्मितामात्रः (2) सानन्दः (3) सविचारः (4) सवितर्कः
96. विचारविकलः समाधिः –
 (1) अस्मितामात्रः (2) सानन्दः (3) सविचारः (4) सवितर्कः
97. आनन्दविकलः समाधिः –
 (1) अस्मितामात्रः (2) सानन्दः (3) सविचारः (4) सवितर्कः
98. परं वैराग्यमुपायः –
 (1) समाधौ (2) सम्प्रज्ञाते (3) असम्प्रज्ञाते (4) अस्मितायाम्
99. विरामप्रत्ययः निर्वस्तुकः आलम्बनीक्रियते –
 (1) समाधौ (2) सम्प्रज्ञाते (3) असम्प्रज्ञाते (4) अस्मितायाम्
100. भवप्रत्ययः –
 (1) गन्धर्वाणाम् (2) विदेहानाम् (3) योगिनाम् (4) मुक्तानाम्

16P/270/8

101. उपायप्रत्ययः —

- (1) गन्धर्वाणाम् (2) विदेहानाम् (3) योगिनाम् (4) मुक्तानाम्

102. चेतसः सम्प्रसादः —

- (1) श्रद्धा (2) वीर्यम् (3) स्मृतिः (4) प्रज्ञा

103. तीव्रसंवेगानामासन्नः —

- (1) भवः (2) प्रकृतिलयः (3) प्रत्ययः (4) समाधिलाभः

104. समाधेः फलम् अधिमात्रतीव्रसंवेगस्यः —

- (1) आसन्नम् (2) आसन्नतरम् (3) आसन्नतमम् (4) अनासन्नम्

105. ईश्वरप्रणिधानात्समाधिलाभः —

- (1) आसन्नतमः (2) आसन्नतरः (3) अनासन्नः (4) आसन्नः

106. ईश्वरप्रणिधानात् — इत्यस्यार्थः —

- (1) ध्यानविशेषात् (2) भक्तिविशेषात् (3) कर्मविशेषात् (4) ज्ञानविशेषात्

107. अविद्यादयः —

- (1) विपाकाः (2) क्लेशाः (3) आशयाः (4) वासनाः

108. कुशलाकुशलकर्मफलम् —

- (1) विपाकः (2) क्लेशः (3) आशयः (4) बीजम्

109. कर्मफलानुगुणा वासना —

- (1) विपाकः (2) क्लेशः (3) आशयः (4) बीजम्

110. ईश्वरः —

- (1) देवाताविशेषः (2) योगिविशेषः (3) मनुष्यविशेषः (4) पुरुषविशेषः

111. केवलिनः कियन्ति बन्धनानि छित्त्वा कैवल्यं प्राप्ताः —
 (1) त्रीणि (2) चत्वारि (3) पञ्च (4) षट्
112. निरतिशयं सर्वज्ञबीजम् —
 (1) योगिनः (2) ईश्वरस्य (3) पुरुषरस्य (4) प्रकृतेः
113. कालेनानवच्छिन्नः —
 (1) योगी (2) ईश्वरः (3) पुरुषः (4) प्रधानः
114. पूर्वेषामपि गुरुः —
 (1) ब्रह्मा (2) विष्णुः (3) शिवः (4) ईश्वरः
115. प्रणवस्तस्य वाचकः —
 (1) ब्रह्मणः (2) विष्णोः (3) महादेवस्य (4) ईश्वरस्य
116. सम्प्रतिपत्तिनित्यतया नित्यः शब्दार्थसम्बन्धः —
 (1) वेदान्तिनः (2) तान्त्रिकस्य
 (3) आगमिनः (4) आलङ्कारिकस्य
117. प्रणवस्य वाच्यार्थः —
 (1) ईश्वरः (2) परमात्मा (3) ब्रह्म (4) भगवान्
118. बुद्धेः प्रतिसंवेदी —
 (1) ईश्वरः (2) पुरुषः (3) प्रधानः (4) साक्षी
119. अन्तरायाः —
 (1) सप्त (2) नव (3) एकादश (4) त्रयोदश
120. धातुरसकरणवैषम्यम् —
 (1) संशयः (2) स्त्यानम् (3) व्याधिः (4) प्रमादः

16P/270/8

121. चित्तस्याकर्मण्यता –

- (1) संशयः (2) स्त्यानम् (3) व्याधिः (4) प्रमादः

122. समाधिसाधनानामभावनम् –

- (1) संशयः (2) स्त्यानम् (3) व्याधिः (4) प्रमादः

123. कायस्य चित्तस्य च गुरुत्वादप्रवृत्तिः –

- (1) भ्रान्तिदर्शनम् (2) गर्धः (3) आलस्यम् (4) अविवेकः

124. चित्तस्य विषयसम्प्रयोगात्मा –

- (1) भ्रान्तिदर्शनम् (2) गर्धः (3) आलस्यम् (4) अविवेकः

125. येनाभिहता; प्राणिनः तदुपघाताय प्रयतन्ते तत् –

- (1) दुःखम् (2) दौर्मनस्यम् (3) अङ्गमेजयत्वम् (4) नैसर्गिकम्

126. कस्य प्रतिषेधार्थमेकतत्त्वाभ्यासः –

- (1) दुःखस्य (2) वृत्तेः (3) विक्षेपस्य (4) रोगस्य

127. मुदितायाः विषयः चित्तप्रसादाय –

- (1) सुखम् (2) दुःखम् (3) पुण्यम् (4) अपुण्यम्

128. चित्तप्रसादार्थं मैत्र्याः विषयः –

- (1) सुखम् (2) अपुण्यम् (3) पुण्यम् (4) दुःखम्

129. चित्तप्रसादनार्थं करुणायाः विषयः –

- (1) दुःखम् (2) पुण्यम् (3) अपुण्यम् (4) सुखम्

130. चित्तप्रसादनाय उपेक्षायाः विषयः –

- (1) सुखम् (2) दुःखम् (3) पुण्यम् (4) अपुण्यम्

131. क्रियायोगाः —
 (1) त्रयः (2) चत्वारः (3) पञ्च (4) षट्
132. अविद्यादिक्लेशाः —
 (1) त्रयः (2) चत्वारः (3) पञ्च (4) षट्
133. अविद्या कतीनां प्रसवभूमिः —
 (1) त्रयाणाम् (2) चतुर्णाम् (3) पञ्चानाम् (4) षण्णाम्
134. दृग्दर्शनशक्त्योरेकात्मता —
 (1) अविद्या (2) अस्मिता (3) रागः (4) द्वेषः
135. क्लेशमूलः दृष्टादृष्टजन्मवेदनीयः —
 (1) रागः (2) द्वेषः (3) कर्माशयः (4) अभिनिवेशः
136. स्वरसवाही विदुषोऽपि तथारूढः —
 (1) रागः (2) द्वेषः (3) कर्माशयः (4) अभिनिवेशः
137. कर्मविपाकः —
 (1) द्विविधः (2) त्रिविधः (3) चतुर्विधः (4) पञ्चविधः
138. चिकित्साशास्त्रमिव योगशास्त्रम् —
 (1) त्रिव्यूहम् (2) चतुर्व्यूहम् (3) पञ्चव्यूहम् (4) षड्व्यूहम्
139. कीदृशं दुःखं हेयम् —
 (1) अतीतम् (2) वर्तमानम् (3) अनागतम् (4) परोक्षम्
140. प्रकाशशीलम् —
 (1) सत्त्वम् (2) रजः (3) तमः (4) गुणातीतम्

16P/270/8

141. स्वस्वामिशक्त्योः स्वरूपोपलब्धिहेतुः —

- (1) पुरुषः (2) ईश्वरः (3) संयोगः (4) अपवर्गः

142. तस्य हेतुरविद्या । कस्य ?

- (1) पुरुषस्य (2) संयोगस्य (3) भोगस्य (4) रोगस्य

143. कीदृशी विवेकख्यातिः अविद्याहानोपायः —

- (1) दृढा (2) नैष्ठिकी (3) अविप्लवा (4) निरुपद्रवा

144. विवेकख्यातिसम्पन्नस्य योगिनः प्रान्तभूमिः पज्ञा —

- (1) सप्तधा (2) नवधा (3) एकादशधा (4) त्रयोदशधा

145. योगाङ्गानि —

- (1) षट् (2) अष्टौ (3) दश (4) द्वादश

146. यमाः —

- (1) त्रयः (2) चत्वारः (3) पञ्च (4) षट्

147. नियमाः —

- (1) त्रयः (2) पञ्च (3) सप्त (4) नव

148. हिंसा —

- (1) एकविधा (2) द्विविधा (3) त्रिविधा (4) चतुर्विधा

149. अहिंसाप्रतिष्ठायाम् —

- (1) हिंसात्यागः (2) क्रोधत्यागः (3) लोभत्यागः (4) वैरत्यागः

150. ब्रह्मचर्यप्रतिष्ठायाम् —

- (1) शौर्यलाभः (2) प्रज्ञालाभः (3) वीर्यलाभः (4) स्वास्थ्यलाभः

16P/270/8

ROUGH WORK
रफ़ कार्य

19

P.T.O.

अभ्यर्थियों के लिए निर्देश

(इस पुस्तिका के प्रथम आवरण पृष्ठ पर तथा उत्तर-पत्र के दोनों पृष्ठों पर केवल नीली-काली बाल-प्वाइंट पेन से ही लिखें)

1. प्रश्न पुस्तिका मिलने के 10 मिनट के अन्दर ही देख लें कि प्रश्नपत्र में सभी पृष्ठ मौजूद हैं और कोई प्रश्न छूटा नहीं है। पुस्तिका दोषयुक्त पाये जाने पर इसकी सूचना तत्काल कक्ष-निरीक्षक को देकर सम्पूर्ण प्रश्नपत्र की दूसरी पुस्तिका प्राप्त कर लें।
2. परीक्षा भवन में लिफाफा रहित प्रवेश-पत्र के अतिरिक्त, लिखा या सादा कोई भी खुला कागज साथ में न लायें।
3. उत्तर-पत्र अलग से दिया गया है। इसे न तो मोड़ें और न ही विकृत करें। दूसरा उत्तर-पत्र नहीं दिया जायेगा। केवल उत्तर-पत्र का ही मूल्यांकन किया जायेगा।
4. अपना अनुक्रमांक तथा उत्तर-पत्र का क्रमांक प्रथम आवरण-पृष्ठ पर पेन से निर्धारित स्थान पर लिखें।
5. उत्तर-पत्र के प्रथम पृष्ठ पर पेन से अपना अनुक्रमांक निर्धारित स्थान पर लिखें तथा नीचे दिये वृत्तों को गाढ़ा कर दें। जहाँ-जहाँ आवश्यक हो वहाँ प्रश्न-पुस्तिका का क्रमांक तथा सेट का नम्बर उचित स्थानों पर लिखें।
6. ओ० एम० आर० पत्र पर अनुक्रमांक संख्या, प्रश्नपुस्तिका संख्या व सेट संख्या (यदि कोई हो) तथा प्रश्नपुस्तिका पर अनुक्रमांक और ओ० एम० आर० पत्र संख्या की प्रविष्टियों में उपरिलेखन की अनुमति नहीं है।
7. उपर्युक्त प्रविष्टियों में कोई भी परिवर्तन कक्ष निरीक्षक द्वारा प्रमाणित होना चाहिये अन्यथा यह एक अनुचित साधन का प्रयोग माना जायेगा।
8. प्रश्न-पुस्तिका में प्रत्येक प्रश्न के चार वैकल्पिक उत्तर दिये गये हैं। प्रत्येक प्रश्न के वैकल्पिक उत्तर के लिए आपको उत्तर-पत्र की सम्बन्धित पंक्ति के सामने दिये गये वृत्त को उत्तर-पत्र के प्रथम पृष्ठ पर दिये गये निर्देशों के अनुसार पेन से गाढ़ा करना है।
9. प्रत्येक प्रश्न के उत्तर के लिए केवल एक ही वृत्त को गाढ़ा करें। एक से अधिक वृत्तों को गाढ़ा करने पर अथवा एक वृत्त को अपूर्ण भरने पर वह उत्तर गलत माना जायेगा।
10. ध्यान दें कि एक बार स्याही द्वारा अंकित उत्तर बदला नहीं जा सकता है। यदि आप किसी प्रश्न का उत्तर नहीं देना चाहते हैं, तो संबंधित पंक्ति के सामने दिये गये सभी वृत्तों को खाली छोड़ दें। ऐसे प्रश्नों पर शून्य अंक दिये जायेंगे।
11. रफ कार्य के लिए प्रश्न-पुस्तिका के मुखपृष्ठ के अंदर वाला पृष्ठ तथा उत्तर-पुस्तिका के अंतिम पृष्ठ का प्रयोग करें।
12. परीक्षा के उपरान्त केवल ओ एम आर उत्तर-पत्र परीक्षा भवन में जमा कर दें।
13. परीक्षा समाप्त होने से पहले परीक्षा भवन से बाहर जाने की अनुमति नहीं होगी।
14. यदि कोई अभ्यर्थी परीक्षा में अनुचित साधनों का प्रयोग करता है, तो वह विश्वविद्यालय द्वारा निर्धारित दंड का/की, भागी होगा/होगी।